

Psautier de
Saint Louis
Leyde

Universiteitsbibliotheek
BPV 76 A

Mise en pages et en images
Jean-Luc Monneret
2024

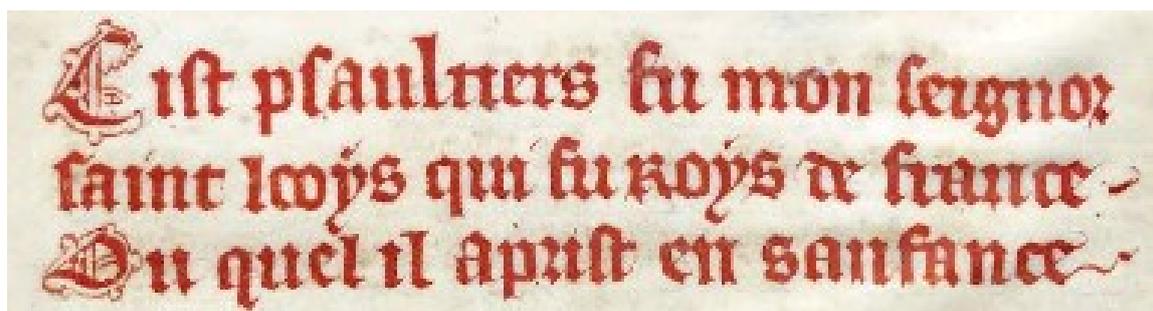

f.29r – Le Christ en majesté et le Tétramorphe.

Le psautier aujourd'hui conservé à l'Universiteitsbibliotheek de Leyde, aux Pays-Bas (code BPL 76 A), a été créé entre 1190 et 1200, dans le Nord de l'Angleterre,, pour Geoffroy Plantagenêt, nommé archevêque d'York par son demi- frère Richard Cœur de Lion.

L'ouvrage se retrouve dans les collections royales françaises sous Philippe Auguste ou Louis VIII, père de Saint Louis. Et il est effectivement probable que le futur saint roi de France ait pu apprendre à lire sur ce psautier, aidé par sa mère Blanche de Castille. En effet il est rédigé d'une belle, large et claire écriture gothique du type textura. Il est même probable que plusieurs enfants royaux aient, à leur tour, utilisé ce livre comme manuel de lecture à la suite du futur Louis IX.

Puis le manuscrit disparaît pour se retrouver chez un collectionneur flamand qui en fait don en 1741 à la bibliothèque de Leyde où il se trouve depuis lors.

*Cist psaultiers fu (à) mon seignor
saint looys qui fu roys de France –
Du quel il a prist (à lire) en s(on) anfance.*

Mention figurant en bas des folios
reproduits ci-après en pages 38 et 67.

Le Calendrier

				Prima dies mensis: septima truncat ut euis.	
		Lanuarii h̄c dies. xxxi. luna. xxx.			
iiii	A	iiii	iiii	Lanuar. Circumcisio dñi.	
	S	iiii	iiii	O c̄c̄ S̄c̄i Stephani.	
xi	C	iiii	iiii	O c̄c̄ S̄c̄i Iohannis.	
	D	ii	iiii	O c̄c̄ S̄c̄oꝝ Innocentium.	
xix	E	iiii	iiii		
viii	F	viii	iiii	Epiphania domini.	
	G	viii	iiii		
xvi	A	vi	iiii		
v	S	v	iiii		
	C	iiii	iiii		
xiii	D	iiii	iiii		
ii	E	ii	iiii		
	F	iiii	iiii	O c̄c̄ Epiphane. 7 s̄c̄i hylarij ep̄i.	
x	G	xix	iiii	Fest. S̄c̄i felici principis.	
	A	xviii	iiii	S̄c̄i Mauri abbis.	
xviii	S	xvii	iiii	S̄c̄i marcelli pp̄. 7 aȳ.	
vii	C	xvi	iiii		
	D	xv	iiii	S̄c̄e prisce virg. 7 aȳ.	
xv	E	xiiii	iiii		
iiii	F	xiii	iiii	S̄c̄oꝝ fabiani 7 sebastiani.	
	G	xii	iiii	S̄c̄e Agnetis virg. 7 aȳ.	
xii	A	xi	iiii	S̄c̄i Vincentij conf.	
i	S	x	iiii		
	C	ix	iiii		
ix	D	viii	iiii	Conuersio s̄c̄i pauli apli.	
	E	vii	iiii		
xvii	F	vi	iiii		
vi	G	v	iiii	S̄c̄e Agnetis factio.	
	A	iiii	iiii		
xiiii	S	iiii	iiii		
iii	C	ii	iiii		

Quarta subit morte p[er]sternit t[er]cia sortem.
 Februarii h[ab]et dies .xxviii. luna .xxv.

xi	d			F est[us]. S[an]c[t]e Brigide virg[is].
xxv	e	iiii	H	P urificatio s[an]c[t]e marie.
viii	f	iiii	H	S ancti Blasii ep[iscop]i & m[arty]ris.
	g	iii	H	
xvi	a		H	S anctae Agathe virginis.
v	b	viii	id	V edasti & Amandi ep[iscop]or[um].
	c	vii	vi	
xiii	d	vi	vi	
ii	e	v	vi	
	f	iiii	vi	S anctae Scolastice virg[is].
x	g	iii	vi	
	a	ii	vi	
xviii	s		id	I du[s].
vii	c	xvi	kl	H eronymi. S[an]c[t]i Valentini m[arty]ris.
	d	xv	kl	
xv	e	xiiii	kl	
iiii	f	xiii	kl	
	g	xii	kl	
xii	a	xi	kl	
i	b	x	kl	
	c	ix	kl	
ix	d	viii	kl	C athedra s[an]c[t]i petri ap[osto]li.
	e	vii	kl	M ilburge virginis.
xvii	f	vi	kl	M arthae ap[osto]li.
vi	g	v	kl	
	a	iiii	kl	
xiiii	b	iii	kl	
	c	ii	kl	

Locus bisexti.

M p̄m mandentē disruptit quarta bibentem.
 Marti h̄c dies .xxx. luna .xxx.
Marci.

iii	d	vi	h̄	S̄i Simplicii pape.	iiii
x	f	v	h̄		iii
xviii	g	iiii	h̄	S̄i Adriani m̄ris.	ii
xvi	a	iiii	h̄		
viii	b	iii	h̄	Victoris ⁊ Alexandri. m̄ris.	iiii
	c	ii	h̄	S̄ax Perpetue ⁊ felicitatis.	iii
xvi	d	viii	id		ii
v	e	vii	id		i
	f	vi	id		iiii
xiii	g	v	id		iii
ii	a	iiii	id	S̄i Gregorii pape.	ii
	b	iii	id		
x	c	ii	id		iiii
	d	id	vs		iii
xviii	e	xvii	h̄	A pr̄il.	ii
vii	f	xvi	kl	D epositio s̄ci Geretrudis.	i
	g	xv	h̄	S̄i Alexandri ep̄i.	iiii
xv	a	xiiii	kl		iii
iiii	b	xiii	h̄	S̄i Cuthberti ep̄i.	ii
	c	xii	kl	S̄i Benedicti abb̄is.	i
xii	d	xi	h̄		iiii
i	e	x	kl	S̄i Theodori pr̄bi.	iii
	f	ix	h̄		ii
ix	g	viii	kl	A nnuntiatio s̄c̄e marie.	i
	a	vii	h̄		iiii
xvii	b	vi	kl		iii
vi	c	v	h̄		ii
	d	iiii	kl	P astoris ⁊ victorini m̄ris.	i
xiiii	e	iii	h̄	S̄i Quirini m̄ris.	iiii
iii	f	ii	kl		iii

Den' runderi est moris utilnere plenuf.
 April' h' dies .xxx. luna .xxix.
 Aprilis.

	6		
xvi	A	iiii	A
	B	iii	A
xix	C	ii	A
viii	D	I	A
xvi	E	viii	id
v	F	vii	id
	G	vi	id
xiii	A	v	id
ii	B	iiii	id
	C	iii	id
x	D	ii	id
	E	I	id
xviii	F	xviii	kl
vii	G	xvii	kl
	A	xvi	kl
xv	B	xv	kl
iiii	C	xiiii	kl
	D	xiii	kl
xii	E	xii	kl
i	F	xi	kl
	G	x	kl
ix	A	ix	kl
	B	viii	kl
xvii	C	vii	kl
vi	D	vi	kl
	E	v	kl
xiiii	F	iiii	kl
iii	G	iii	kl
	A	ii	kl

S c'i Ambrosij epi.

S c'i Gudlaci conf.

San. Tiburtij, Valeriani. & Maxij.

S c'i Alphegi epi. & off.

S c'i Georgij mris

S c'i Wilfridi archiepi.

S c'i marci ewangliste. letania maior.

S c'i Vitalis mris.

Tertio occidit. 7 septimo hora relidit.
 Maii lre dies. xxxi. luna. xxix.
 Man. Aploz philippi & iacobi.

xi s
 xix d
 viii e
 xvi g
 vii a
 xiiii c
 ii d
 x f
 xviii a
 viii s
 xv d
 iii e
 xii g
 i a
 ix s
 xvii e
 vi f
 xiiii a
 iii b
 c
 xi d

vi h
 v h
 iiii h
 iii h
 ii h
 i h
 kl
 iiii h
 v h
 vi h
 vii h
 viii h
 ix h
 x h
 xi h
 xii h
 xiii h
 xiiii h
 xv h
 xvi h
 xvii h
 xiiii h
 xiii h
 xii h
 xi h
 x h
 ix h
 viii h
 vii h
 vi h
 v h
 iiii h
 iii h
 ii h
 i h

Inuentio scē crucis.
 Scī iohis ante portam latinā.
 Scī iohannis archiepi.
 Gaudiam & symonachy. mē.
 Scōz Heret Achilei. atq; pancratij.
 Iunij.
 Scī Dunstani epi.
 Scī Adelberti regis. & cōr.
 Scī Urbani epi.
 Scī Augustini angloz epi.

Dei palleat quid enim federa nescit.

lunij hē dies. xxx. luna. xxix.

Junij.

ix	f	iiii	h	o	arcelli ⁊ petri m̄r.
viii	g	iiii	h		
xvi	a	iii	h		
v	g	iii	h		
	c	viii	id		
xiii	d	vii	id		
ii	e	vi	id		Medardi ⁊ Gildardi.
	f	v	id		Primi ⁊ feliciani.
x	g	iiii	id		
	a	iiii	id		Barnabe apli.
xviii	b	iii	id		Basilidis. Gyrmi. Nabouf. ⁊ Nazarij.
vii	c	iii	id		Idus
	d	xviii	h		I ulij. Basilij ep̄i ⁊ of̄.
xv	e	xvii	h		S c̄oꝝ viti ⁊ modesti.
iiii	f	xvi	h		Q uercii ⁊ Julite mat̄s ei.
	g	xv	h		S c̄i Botulfi ab̄bis.
xii	a	xiiii	h		W arri ⁊ warcelliani cōr.
i	b	xiii	h		G eruasij ⁊ p̄thasij.
	c	xii	h		S
ix	d	xi	h		S c̄i Leutredii ab̄bis.
	e	x	h		S c̄i Albani cōr.
xvii	f	ix	h		S c̄e Edeldride v̄nḡr.
vi	g	viii	h		N atiuitas sc̄i Iohis baptiste.
	a	vii	h		
xiiii	b	vi	h		I ohannis ⁊ pauli. cōr.
iii	c	v	h		
	d	iiii	h		S c̄i Leonis pape.
xi	e	iiii	h		A plōꝝ petri ⁊ pauli.
	f	iii	h		C ommemoratio sc̄i pauli.

victoria.

tredecim' mactat iulij den' made factat.

Iulij. lre dies. xxvi. luna. xxx.

Iulij. Oct' scti Iohannis.

xxv

g

vi H S

viii

A vi

H S

g

v H

xvi

c iiii

H T

v

d iii

H

e ii

H Oct' ap' toum.

xiii

f

Idus

Obit' henrici reg' Angl. pars 1169

ii

g viii

Idus

A vii

Idus

x

g vi

Idus

c v

Idus

xviii

d iiii

Idus

vii

e iiii

Idus

f ii

Idus

xv

g Idus

iiii

A xvii

H Augusti.

g xvi

Kl' S

xii

c xv

H

i

d xiiii

Kl'

e xiii

H

ix

f xii

Kl'

g xi

H

xviii

A x

Kl'

vi

g ix

H

c viii

Kl'

xiiii

d vii

H

iiii

e vi

Kl'

f v

H

xi

g iiii

Kl'

xxv

A iiii

H

g ii

Kl'

violia.

Prima necat forte p'ditq; sacra cohorte.
 Augustus h'c dies, xxvi. luna, xxix.
 Aug. Adumclā s'cī petri.

viii	c	iiii	h	s	ā stephani pape.	
xvi	d	iiii	h	s	ā stephani pape.	
v	e	iiii	h	i	nuentio corpis s'cī stephi.	
		f	ii	h		
xiii	g	i	h	s	ā Oswaldi regis ⁊ m'r.	
ii	a	viii	id	s	xta. felicissimi. ⁊ Agapiti. m'r.	
		s	vii	id	s	ā Donati ep'i. ⁊ a'.
x	c	vi	id	s	ā Gricati m'r. cū socijs suis.	
		d	v	id	s	ā Romani m'r.
xviii	e	iiii	id	s	ā Laurentij a'.	
vii	f	iiii	id	s	ā Tiburtij a'.	
		g	ii	id		
xv	a	idus	s	s	ā Ypoliti m'r.	
iiii	s	ix	h	s	eptemb. Eusebij ep'i. Vigilia.	
		c	xviii	kl	A'sumptio s'cē marie.	
xii	d	xvii	h			
i	e	xvi	kl	o	ā s'cī Laurentij.	
		f	xv	h	s	ā Agapiti m'r.
ix	g	xiiii	kl	s	ā magni m'r.	
		a	xiii	h		
xvii	s	xii	kl			
vi	c	xi	h	o	ā s'cē marie.	
		d	x	kl		
xiiii	e	ix	h	s	ā Bartholomei apli.	
iii	f	viii	kl	s	ā Ludouici regis	
		g	vii	h		
xi	a	vi	kl	s	ā Kuffi m'r.	
		s	v	h	s	ā Augustini magni.
xix	c	iiii	kl	d	ecollatio s'cī Iohis bap't.	
viii	d	iiii	h	f	elices ⁊ ad ducti. a'.	
		e	iii	kl	s	ā Aidani ep'i ⁊ of'.

Vigilia.

Vigilia.

Tercia **septembris. den' fert mala membris.**
September h't dies. xxx. luna. xxx.
Sept. S'c'i Egidij abbas. 79f.

xvi	f	g	iiii	h	
	v	a	iiii	h	
xiii	s	ii	h		
ii	c	Idus			Translatio s'c'i Cuthberti epi.
	d	vi	id		
x	e	vii	id		S'c'i Caurtij epi. 79f.
	f	vi	id		Natiuitas s'c'e marie virg.
xviii	g	v	id		S'c'i Gorgonij m'r.
	vii	a	iiii	id	
	s	iiii	id		Proti 7 Jacincti m'r.
xv	c	ii	id		
iiii	d	Idus			
	e	xviii			Octob. Exaltatio s'c'e crucis.
xii	f	xvii			Octob. S'c'e marie.
i	g	xvi			S'c'e Lufenne virg.
	a	xv			S'c'i Lamberti epi. 7 m'r.
ix	s	xiiii			
	c	xiii			
xvii	d	xii			
vi	e	xi			Mathei apli 7 cuiusq'liste.
	f	x			Marciij cu' socijs suis. m'r.
xiiii	g	ix			S'c'e Teclte virg.
iii	a	viii			Conceptio S'c'i Iohis bap't.
	s	vii			S'c'i firmini epi. 7 cor.
xi	c	vi			Iustine virg.
xix	d	v			Cosme 7 Damiani m'r.
	e	iiii			
viii	f	iiii			S'c'i Michaelis archangli.
	g	ii			S'c'i Jeronimi p'ri. 79f.

vigilia.

f.5r – Septembre.

Tercia		cum decima clamar sus integra uena.	
Octob		habet dies .xxvii. luna .xxv.	
xvi		Octobris	
v	b	vi	h
xiii	c	v	h
ii	d	iiii	h
	e	iii	h
x	f	ii	h
	g	i	h
xviii	a	viii	id
vii	b	vii	id
	c	vi	id
xv	d	v	id
iiii	e	iiii	id
	f	iii	id
xii	g	ii	id
i	a	i	id
	b	xvii	kl
ix	c	xvi	kl
	d	xv	kl
xvii	e	xiiii	kl
vi	f	xiii	kl
	g	xii	kl
xiiii	a	xi	kl
iii	b	x	kl
	c	ix	kl
xi	d	viii	kl
xx	e	vii	kl
	f	vi	kl
viii	g	v	kl
	a	iiii	kl
xvi	b	iii	kl
v	c	ii	kl

cum decima clamar sus integra uena.
habet dies .xxvii. luna .xxv.

Octobris

S c̄i leodegarij epi.

S c̄e fides uirg. 29f.

Obit aldo...
Castelle
7 tolet.

S c̄i Dionisij cū socijs suis.

S c̄i Paulini epi. 29f.

Translatio sc̄i Augustini epi.

S c̄i Wilfridi epi. 29f.

S c̄i Calixti pape.

S c̄i Wolframi epi.

Novemb. S̄ andree.

Translatio sc̄e Cethebryde uirg.

S c̄i luce euangliste.

Incolonia .xi. milia uirg.

S c̄i Romani epi. 29f.

S c̄oz Cerspini. 7 Cerspiani. m̄r.

Vigilia.

S ymonis 7 iude ap̄loy.

S c̄i Quintini m̄r.

Vigilia.

f.5v – Octobre.

Scorpi		Novemb		Dies est quintus et tertius; necesse est ber hinc dies. xxx. luna. xxx. Novemb. Festivitas omnium sanctorum. Memoratio animarum.	
xiii	e	iiii	id	S cōmemoratio animarum.	
ii	f	iii	id		
	g	ii	id		
x	a	Id	id	S cō Leonardus abbas. 796.	
xviii	c	vii	id		
vii	d	vi	id	S cōr quatuor coronatorum. nra.	
	e	v	id	S cō Theodori nra.	
xv	f	iiii	id	S cō Martini pape.	
iiii	g	iii	id	S cō Martini epi. 796.	
	a	ii	id		
xii	b	Id	id	S cō Bricey epi. 796.	
i	c	xviii	id	Decemb.	
	d	xvii	id	S cō Machute epi. 796.	
ix	e	xvi	id		
	f	xv	id		
xvii	g	xiiii	id	O cō s cō Martini.	
vi	a	xiii	id		
	b	xii	id	S cō Edmundi regis. 796.	
xiiii	c	xi	id		
iii	d	x	id	S cō Cecilie vng. 796.	
	e	ix	id	S cō Clementis vng.	
xi	f	viii	id	S cō Gregorii nra.	
xx	g	vii	id	S cō Katherine vng. 796.	
	a	vi	id	S cō Iani pape. 796.	
viii	b	v	id		
	c	iiii	id		
xvi	d	iii	id	S cō Saturnini nra. Vigilia.	
v	e	ii	id	S cō Andre apoli.	

f.6r – Novembre.

			S epentes exangul irosus den' ut angus.
			December h't dies. xxvi. luna. xxix.
			Decemss. Casara ⁊ darie. oñr.
xiii	f		
ii	g	iiii	ñ
	a	iiii	ñ
			S ã Birum ep̃i.
x	b	iii	ñ
	c	iiii	ñ
xviii	d	viii	id
vii	e	vii	id
	f	vi	id
			S ã Nicholai ep̃i.
xv	g	v	id
			O c̃t̃ Sã Andree.
iiii	a	iiii	id
	b	iii	id
			S ã Damasi pape.
xii	c	ii	id
i	d	idus	L ucie virg. ⁊ oñr.
	e	ix	I anuar.
ix	f	xviii	kl
	g	xvii	kl
			O Sapientia.
xvii	a	xvi	kl
vi	b	xv	kl
	c	xiiii	kl
			V igilia.
xiiii	d	xiii	kl
iii	e	xii	kl
	f	xi	kl
			S ã Thome apli.
xi	g	x	kl
			V igilia.
xx	a	ix	kl
	b	viii	kl
			N atiuitas dñi nři ihu xpi.
viii	c	vii	kl
			S ã Stephani p̃thom̃is.
	d	vi	kl
			S ã Iohannis apli ⁊ euuŋgliste.
xvi	e	v	kl
			S c̃orum Innocentium.
v	f	iiii	kl
			S ã Thome archep̃i Cantuar.
xiii	g	iii	kl
			S ã Siluestri pape.

Péricopes d'histoire Sainte

f.7r – La Création, du firmament à Ève.

f.8v – Adam et Ève et le péché originel.

f.9r – Chassés du Paradis terrestre, Adam et Ève doivent travailler.

f.10v – Offrande d'Abel et de Caïn et meurtre d'Abel.
Dieu ordonne à Noé de construire l'Arche.

f.11r – L'arche à flot. Nudité de Noé.

f.12v – Abraham, Ismaël et Agar.
Abraham ety ses visiteurs.

f. 13r – Le sacrifice d'Abraham.
Joseph vendu par ses frères

f.14v – Samson et le lion.
Samson détruit le palais.

f.15r – L'Annonciation – La Visitation
La Nativité.

f.16v – Les bergers.
Les Mages et l'étoile.

f.17r – Les Mages devant Hérode, puis en adoration.

f. 18v - Le songe des Mages.
Jésus est présenté au Temple.

f. 19r – La fuite en Égypte.
Le massacre des innocents.

f.20v – Les noces de Cana.
Le baptême du Christ.

f.21r – Tentation de Jésus par satan.

f.22r – Résurrection de Lazare.
Entrée de Jésus à Jérusalem.

f.23r – La Cène.
L'arrestation de Jésus. Simon tranche l'oreille de Malchus.

f.24v – Jésus devant Hérode.
Le Christ outragé - Le portement de croix.

f.25r – La descente de croix.
La mise au tombeau.

f.26b – Les femmes au tombeau vide.
L'Anastasis.

f.27r – *Noli me tangere* – Les pèlerins d'Emmaüs.
Les doutes de Thomas.

f.28v – L'Ascension – La Pentecôte.

Le Psautier

f.30v – Premier psaume : Beatus vir...

Ajout fait au XIIIe siècle : *Ce psautier fut à mon seigneur saint louis, qui fut roi de France, du quel il aprist (à lire) en enfance...*

On retrouve la même mention en fin d'ouvrage (p.67 ci-après)

qui non abiit in consilio impiorū
& in una peccatorum non sedit: & in ca-
thedra pestilentie non sedit. *ccccv*

Sed in lege domini uoluntas eius: &
in lege eius meditabitur die ac nocte.

Et erit tanquam lignum quod planta-
tum est secus decursus aquarū: quod
fructum suum dabit in tempore suo.

Et folium eius non defluet: & omnia
quecumq: faciet prosperabuntur.

Non sic impij non sic: sed tanquam
pulus quem puer uentus a facie tre.

Ideo non resurgunt impij in iudicio:
neq: peccatores in consilio iustorum:

Qm̄ nouit dominus uiam iustorū:
et iter impiorum pibit. *ccccviii*

Quare fremuerunt gentes:
& populi meditati sunt inania.

Astiterunt reges terre & pn-
cipes conuenerunt in unum: aduer-

sus dominum & aduersus xpm eius.

Dirumpamus uincula eorum: & proiciamus a nobis iugum ipsorum. *antiphona*

Qui habitat in celis iridebit eos: & dominus subsannabit eos. *antiphona*

Tunc loquetur ad eos in ira sua: & in furore suo conturbabit eos. *antiphona*

Ego autem constitutus sum rex ab eo sup syon montem sanctum eius: predicans preceptum eius. *antiphona*

Dominus dixit ad me filius meus es tu: ego hodie genui te. *antiphona*

Postula a me & dabo tibi gentes hereditate tua: & possessione tua terminos terre.

Reges eos in iuga ferrea: & tanquam uas figuli confringes eos. *antiphona*

Et nunc reges intelligite: erudimini qui iudicatis terram. *antiphona* Tremore.

Seruite dno in timore: & exultate ei cum

Apprehendite disciplinam nequando irascatur

tur dominus: & peccatis de tua iusta.

Quam exarsit irem ira eius: beati
omnes qui confidunt in eo. *mmmm*

Domine quid multiplicati
sunt qui tribulant me:
multi insurgunt aduersum me.

Multi dicunt anime mee: non est sa-
lus ipsi in deo eius. *mmmmmmmm*

Tu autem domine susceptor meus es:
gloria mea & exaltans caput meum.

Voce mea ad dominum clamavi: & ex-
audiuit me de monte sancto suo. *mm*

Ego dormivi & soporatus sum & exur-
rexi: quia dominus suscepit me. *mmms*

Non timebo milia populi circumdantis
me: exurge dñe saluum me fac dñs mñs.

Quoniam tu percussisti omnes aduersantes in sine
causa: dentes peccatorum continisti.

Domini est salus: & sup populum
tuum benedictio tua. *mmmmmm*

In circuitu impij ambulans: scdm
altitudinē tuā multiplicasti filios

Uommum.
Usq; quo dñe obliuisceris
me in finem: usq; quo a-
uertis faciem tuam a me.

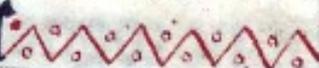
Quam diu ponam consilia in anima
mea dolorem: in corde meo p̄ diem.

Usq; quo exaltabit inimicus meus sup
me: respice & exaudi me dñe d̄s m̄s.

Numma oculos meos ne unquā ob-
dormiam in morte: nequādo dicat
inimicus m̄s preualui aduersus eū.

Qui tribulant me exultabunt si motus
fuerō: ego autē in misericordia tua speraui.

Exultabit cor meū in salutari tuo: can-
tabo dño qui bona tribuit m̄: & psal-
lam nomini dñi altissimi.

Uixit insipiens:
in corde suo: non est deus.

f.52r – Psaume 27 - *Dominus illuminato.*

f.78r – Psaume 53 – *Dixit insipiens in corde...*

f.77r – Psaume 52 – *Quid gloriaris in malicia...*

Indeo faciemus virtutē: & ipse ad michi-
lum deducet tribulantes nos.

audi d̄s deprecationem
meā: intende orationi mee.

Asimby terre ad te clamauit:

dum anxietate cor meū in petra exaltasti

Dedixisti me quia factus es spes mea: & me-
turris fortitudinis a facie inimici.

Inhabitabo in tabernaculo tuo in seclā: p̄te-
gar in uelamento alarum tuarum.

Qm̄ tu d̄s m̄s exaudisti orationē meā: de-
disti hereditatē timentibz nomen tuū.

Dies sup̄ dies regis aditief: annos ei usq;
in diem generationis & generationis.

Permanet in eternum in conspectu dei:
misericordiam & ueritatē ei quis requiret.

Sic psalmū dicā nomini tuo in seclm̄ seclī: ut
reddā uota mea de die in diem.

Nonne deo subiecta erit
anima mea: ab ipso enim

Danobi
de tu

Propterea exaudiuit deus: & attendit
uoci deprecationis mee.

Benedictus deus qui non amouit ora-
tionem meam & misericordiam suam a me.

Deus misereatur nostri et
benedicat nobis: illuminet
uultum suum super nos & mise-
reatur nostri. **G**entibus salutare tuum.

Ut cognoscamus in terra uiam tuam: in omnibus
confiteantur tibi populi deus: confite-
antur tibi populi omnes.

Letentur & exultent gentes: quoniam iudicas
populos iniquitate & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi
populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos deus deus noster benedicat nos
deus: & metuant eum omnes fines terre.

Exurgat deus & dissipentur
inimici eius: & fugiant qui
oderunt eum a facie eius.

f.90v – Psaume 69 - *Saluum me fac Dominus...*

f.103r – *Exultate deo...*

f.120v – Ps aume 98 – *Cantate Domino canticum novum...*

f. 136r – *Dixit Dominus Domino...*

Inclinavit dñs
aure suā michi

Quia eripuit animam meā de morte: oculos
meos a lacrimis. pedes meos a lapsu: *~*

Placebo domino: in regione uiuorum: *~*

Credidi ppter qđ locutus sum:
ego autē humiliat' sū nimis.

Ego dixi in excessu meo:

omnis homo mendax. *S*icut in.

Quid retribuam dño: pōnib; que retri-

Qualem salutaris accipiam: & nomen
domini inuocabo: *~*

Vota mea dño reddam corā omī poplō ei:
preciosa; ī conspectu dñi mors scōr; ei.

Domine quia ego seruus tuus: ego
seruus tuus et filius ancille tue. *~*

Dirupisti uincula mea t' sacrificabo
hostiam laudis: & nom' dñi inuocabo.

Vota mea dño reddam in conspectu omīs
poplī ei: in atrijs dom' dñi in medio ierlm.

Audate dñm omnes gentes: *~*

laudate eum omnes populi.

credidi ppter qđ
locutus sum.

Credidi ppter qđ locutus sum. Enoia

exercebatur in iustificationibus tuis.

Dam & testimonia tua meditatio mea est:
& consilium meum iustificationes tue.

Adhesit pavimento anima mea:
vivifica me secundum verbum tuum.

Vias meas enuntiavi & exau-
disti me: doceme iustificationes tuas.

Viam iustificationum tuarum instrue me:
et exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit anima mea pro teo: con-
firma me in verbis tuis.

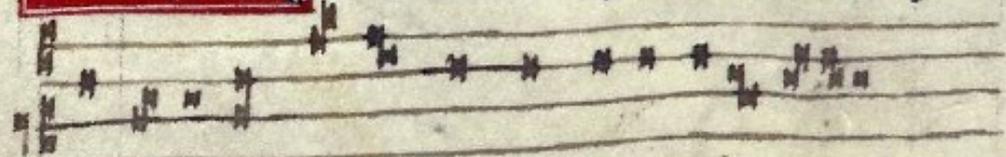
Quam iniquitatis amove a me: et
de lege tua miserere mei.

Viam veritatis elegi: iudicia tua non sum.

Adhesi testimoniis tuis domine: noli
me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri: cum
dilatasti cor meum.

Non essem pone in domine viam iustifi-
cationum tuarum: & exquiram eam semper.

Beati qui ambulant in lege tua domine.

cationes tuas mecum: propter retributionem.
In quos odio habui: & legem tuam dilexi.

Adiutor & susceptor meus es tu: & in
verbum tuum super speravi.

Decimate a me maligni: & scrutabor
mandata dei mei.

Suscipe me secundum eloquium tuum & ui-
uam: & non confundas me ab expectatione.

Adiuuua me & saluus ero: & meditabor
in iustificationibus tuis semper.

Spreuisti omnes discedentes a iudicijs
tuis: quia iniusta cogitatio eorum est.

Reuaricantes reputaui omnes peccatores
terre: ideo dilexi testimonia tua.

Confige timore tuo carnes meas: audi-
ent enim tuis timui.

Teci iudicium & iusticiam: non tra-
das me calumpniantibus me.

Suscipe seruum tuum in bo-
num: non calumpnent me superbi.

mandata tua meditatio mea est.

Equitas testimonia tua in eternum:
et intellectum da mihi & uiuam.

Clamauit in toto corde gaude
me domine: iustificationes
tuas requiram.

Clamauit ad te saluum me fac: ut cus-
todiam mandata tua.

Preueni in maturitate et clamaui: quia
in uerba tua super speraui.

Preuenerunt oculi mei ad te diluculo:
ut meditarer eloquia tua.

Vocem meam audi secundum misericordiam tuam domine:
& secundum iudicium tuum iustificame.

Appropinquerunt persequentel iniquitati:
a lege autem tua longe facti sunt.

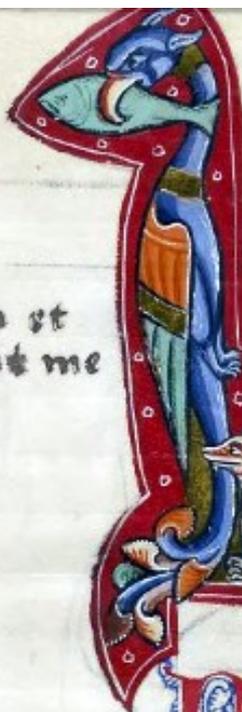
Prope esto domine: & omnes ueritue tue ueritas.

In initio cognoui de testimonijs tuis: quia
in eternum fundasti ea.

Uide humilitatem meam & eri

Clamavi et
exaudiuit me

multum incola fuit anima mea.

Qum his qui oderunt pacem eram
pacificus: cum loquebar illis impug-
nabant me gratis.

Euavi oculos meos in montes:
unde ueniet auxilium michi.

auxilium meum a domino: qui fecit celum et terram.

Non det in commotionem pedem tuum:
neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit neque dormiet:
qui custodit israel.

Dominus custodit te dominus protectio
tua: super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te: neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo:
custodiat animam tuam dominus.

Dominus custodiat introitum tuum
& exitum tuum: ex hoc nunc et usque in seculum.

Auxilium meum
a domino

etatus sum in his que dicta sunt
mihi: in domum domini ibimus.

Qui confidunt in dño sicut
mons syon: non cōmouebit̃
in et̃num: qui habitat̃ i ierlm.

Montes in circuitu eius & dñs in circuitu
popli sui: ex hoc nunc & usq; in sc̃lm.

Quia non relinquet dñs uirgam peccato-
rum sup sortem iustoz: ut ñ extendant
iusti ad iniquitatem manus suas.

Bene fac domine: bonis & rectis corde.

Decimantes autem in obligationes addu-
cet dñs cum opantib; iniquitatem:

pax super israel. *cccccccccccccccc*

Bene fac di
et rectis

Et conuertendo dominus captiuitatem
syon: facti sumus sicut consolati. *cccc*

Tunc repletum est gaudio os nr̃m:
et lingua nostra in exultatione. *cccc*

Tunc dicent inter gentes: magnifi-
cauit dominus facere cum eis. *cccc*

Magnificauit dominus facere nobis
cum: facti sumus letantes. *cccc*

inimicis suis importa. *cccccccccccc* *Stus vir*

Beatissimi omnes qui timent dominum:
qui ambulant in iustis eius.
Labores manuum tuarum
quia manducabis: beatus es & benedictus eris.

Uxor tua sicut vitis habundans: in la-
teribus domus tue. **F**emense tue.

Filij tui sicut novelle oliuarum: in circuitu

Ecce sic benedictus homo: qui timet dominum.

Benedicat tibi dominus ex syon: & videas
bona ierusalem omnibus diebus vite mee. *am*

Et videas filios filiorum tuorum: pacem super israel. *Sti ore*

Sepe expugnauerunt me a iu-
uentute mea: dicat nunc israel.

Sepe expugnauerunt me a iu-
uentute mea: etenim non potuerunt in-

Supra dorsum meum fabricauerunt pecca-
tores: plongauerunt iniquitatem suam.

Dominus iustus concidet ceruices pecca-
torum: confundantur & conuertantur

Quia apud dominum misericordia: & co-
piosa apud eum redemptio. **T**enus.

Et ipse redimet isrl: ex omnibus iniquitatibus De pfu
101 d. 10

Ne non est exaltatum cor cor
meu: neq; elati sūt oculi mei.

Neq; ambulavi in mag-
nif: neq; in mirabilibus super me.

Si non humiliter sentiebam: sed ex-
altavi animam meam. ammm

Sicut ablactatus super matrem sua:
ita retributio in anima mea. **T**selm.

Speret isrl in dño: ex hoc nunc & usq; in Sperre

Memento dñe dauid: ammm
& omnis mansuetudinis ei.

Sicut iuravit domino:
uotum uotuit deo iacob. ammm

Si introiero in tabernaculum domus
mee: si ascendero in lectum strati mei.

Si dederō sompnum oculis meis: et
palpebris meis dormitationem.

habitabo quoniam elegi eam. **F**aturabo pauperibus.

Vidua eius benedictis benedicta: pauperes eius.

Sacerdotes eius in duam salutari: & scilicet eius
exultatione exultabit. **Q**uia christo meo.

Illuc produca cornu dauid: parauit lucer

Inimicos eius in duam confusionem: super

ipsum autem efflorescit sanctificatio mea.

Memetur
et ois ma

Gratia quam bonum & quam
iocundum: habitare fratres
in unum. **cccccccc**

Sicut unguentum in capite: quod des-
cendit in barbam barbam aaron. **ccc**

Quod descendit in horam uestimenti eius: sicut
ros hermon qui descendit in montem syon.

Quia illic mandauit dominus benedictionem:
et uitam usque in seculum. **cccccccc**

Et in qua
re dicitur ha
in omnia

Gratia nunc benedicite dominum:
omnes serui domini. **ccc**

Qui statis in domo domi-
ni: in atriis domus dei nostri. **cccccc**

Nunc dimitte seruum tuum
dñe: scdm uerbū tuū in pace.
Quia uiderunt oculi mei:
salutare tuum. *Ps. 136.* **S**pulozum.

Quod parasti: ante faciem omnium po-
Lumen ad reuelationem gentium: et
gloriam plebis tue. *Ps. 137.*

Quicumq; uult saluus eē: ante
omnia opus est ut teneat
catholicam fidem.

Quam nisi quisq; integram inuolatāq;
seruauerit: absq; dubio in eternum pibit.

Fides autem catholica hec est ut unum
deum in trinitate: & trinitatem in u-
nitate ueneremur. **S**eperantes.

Neq; confundentes psonas: neq; substantiā

Alia; enī psona patris: alia filij alia sps scī.

Sed patris & filij & sps scī una; diuitas:
equalis gloria. coeterna maiestas. *CCC.*

Qualis pater talis filius: talis sps sanctus.

Lyriceyson. **S**cē Iohs baptista. or
Rxpeyson. **O**mnēs scī patriarche
Xpē andi & pphē orate p nob.
Pater de celis **S**cē Petre or
ds miserere nobis. **S**cē Paule or
Fili redemptor mun **S**cē Andrea or
di d's miserere nob. **S**cē Iacobe or
Sps scē d's miser nob. **S**cē Iohannes or
Scā trinitas un' d's **S**cē Mathee or
miserere nobis. **S**cē Iacobe or
Scā maria orap nob. **S**cē philippe or
Scā dei genitrix. or **S**cē Bartholomee or
Scā uirgo uiginū. or **S**cē Thoma or
Scē michael. or **S**cē Symon or
Scē gabriel. or **S**cē Thadee or
Scē Raphael or **S**cē Mattha or
Omnēs scī angli & ar **S**cē Barnaba or
changli orate p nob. **S**cē marce or
Omīs scī beatorū spūū **S**cē luca or
ordines orate p nob. **O**mīs scī apli & eūn

ancillas tuas. **D**s m's. **P**ro bñfactoribz
n'ris. **B**enefac dñe. **F**iat pax m'itate.

Et habundantia. **P**ro fidelibz defunctis.
Reqem et'nam. **E**t anime omnium fidelium
defunctor' p' misericordiam d'i req'escent in
pace. **A**m. **D**ne d's uirtutum conu'te nos.

Et ostende. **D**ne exaudi oratione' mea'.

Et clamor meus ad te ueniat. ~~~~~

Deus cui p'prium est misereri
semp & parcere suscipe depre-
catione' n'ram. & q's delictor'
catena constringit. miseratio tue pieta-

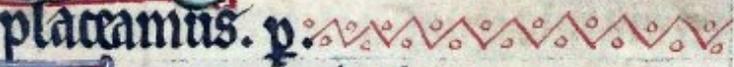
tis absoluat. p. ~~~~~

Deus qui corda fidelium sc'i sp's
illustratione docuisti. da nobis
meo dem sp'u recta sapere. & de
eius semp consolatione gaudere. p. ~~~~~

Dom'ps sempit'ne d's qui facis mi-
rabilia magna solus p'tende
sup famulos tuos & sup cuncta'

congregationes illis commissas spm gratie
salutaris. & ut inuicem tibi complacent.
petuum eis rorem tue benedictionis in

Detende dñe miseria. funde. p.
tua famulis & famulabz tuis
dexteram celestis auxilij: ut te
toto corde pquirant. & que digne postu
lant assequantur. p.

Ure igne sci sps renel nros & cor
nrm dñe. ut tibi casto corpore
seruiamus. & mundo corde
placeamus. p.

Actiones nras qd domine & aspiran
do preuem. & a domine & aspiran
ut cuncta nra. & adiuuando reserue.

incipiat. & p te cepta finitatur. p.

nostra pie sepiu finitatur. p.

Ad esto dñe supplicationu lacrimis
tue pspitate dispone: ut inter
omnes uie & uite hui uarietates: tuo

semp ptegantur auxilio. p.
Deus a quo sc̄a desideria recta con-
silia & iusta sunt opa. da seruis
tuis illam quam mundus da-
re non potest pacem. ut & corda nostra
mandatis tuis dedita. & hostium sub-
lata formidine tempora sint tua p̄tec-
tione tranquilla. p.

Animab; q̄s dn̄e famuloꝝ famu-
larumq; tuaru oratio p̄ficiat
supplicantium. ut eis & a pecca-
tis omnib; grauas. & tue redemptionis
facias esse participes. p.

Deus qui es sc̄oꝝ tuoz splen-
dor mirabilis atq; lapsorum
in enarrabilis. fac nos famu-
los tuos sc̄e dei genitricis sempq; uirginis
marie. & omnium sc̄oꝝ tuoz ubiq; tueri
presidijs. nec n̄ familiaritate atq; con-
sanguinitate nobis coniunctis & om̄i

populo xpiano cunctis in fidibus fallacis
inimici depulsis concede ad celestem
patriam redemendi aditum ac defuncto-
rum omnium fidelium sacri baptis-
matis unda renatorum animabus
quiete pfrui sempiterna. p.

Psalmus post xxv. psalmos dicitur h. d.
Intra orō nrā in conspectu tuo dnē.
īclina aurē tuam ad pces nrās. parce
dnē parce pplō tuo. quē redemisti sang-
ne tuo. tunc in perpetuū nascaris nobis.
kyriel. xp̄e el. kyriel. pat̄ noster. Et ne
nos. S; libera nos. Et ueniat sup nos
misericordia tua dnē. Et salutare tuū. Sacer-
dotes tui induant iusticiam. Et sancti tui.
Dnē saluū fac regem. Et exaudi nos. Sal-
uū fac pplm tuū dnē t bñdic hereditati
tue. Et rege eos. fiat pax in uirtute tua.
Et habundantia. Saluos fac seruos tuos.

et ancillas tuas. **D**s meus. Mitte eis dñe au-
xilium de sancto. Et de syon tuere eos. Ani-
me omñum fidelium defunctorum p̄ misericordiam
dei requiescant in pace. am̄. Dñe exaudi
orōnem meam. Et clamor meus ad te. *Orem.*

Actiones n̄as q̄s dñe aspirando p̄ueni. et ad-
iuuando p̄sequere. ut cuncta n̄ra opera-
tio et a te semper incipiat. et per te cepta
finiat. p̄s.

Exia. iij. p̄. xxv. psalmos
A. Intra oratio. Pat̄ n̄r̄ et suffragia sic p̄s

Om̄ps sempit̄ne deus qui facis *oratio.*
mirabilia magna solus p̄tende sup̄ famu-
los tuos. et sup̄ cunctas congregationes a-
ngel̄ et missas sp̄m̄ gratie salutaris. tunc in
ueritate tibi complacent perpetuum eis
rorem tue b̄ndictionis infunde. p̄.

Deus qui conspicias om̄i *Ex. iij. alia oratio.*
nos uirtute destitui interī et exterī q̄ custo-
di ut et ab om̄ibz adūsitatibz munia
in in corpe. et a prauis cogitationibz

mundem in mente; *P dominu. f. x. v. o. o. o.*
Deus qui nos in tantis periculis constitutos pro
humana scilicet fragilitate non posse subsistere
da nob salutem mentis et corporis ut ea que
pro peccatis nostris patimur te adiuuante ui
f. v. v. . o. o. o. scamus. p. d. n. m.

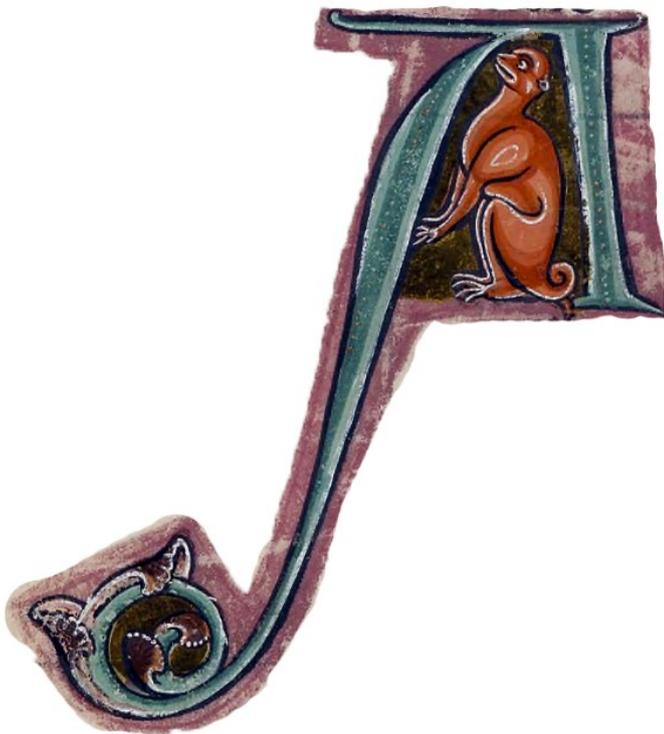
Deus uirtutum cuius est totum quod est optimu
insere peccatoribus nostris tui nominis amorem et piam
in nob religionis augmentu. ut que sunt
bona uirtuas et pietatis studio que sunt
nutrita custodias; *p. d. f. x. sabb. o. o.*

Deus qui errantibus ut in uiam possint redire
iusticie ueritatis tue lumen ostendis da cunctis
qui xpiana ueritate censent. et ea res
puere que huic inimica sunt nomini. et
ea que sunt apta sectari. *p.*

*E*st psaultiers fu mon seignoz
saint loys qui fu roys de france.
Du quel il apust en saufance.

qui obiit anno dñi millesimo ducentesimo septuagesimo.

A-B-C daire enluminé

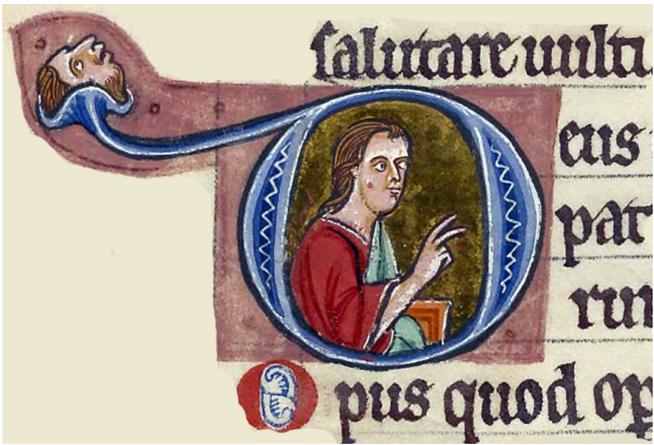

Posui ori meo custodiam: cum confis-
 sus
 CODIAM
 curas meas:
 ut non de-
 linquam
 in lingua
 mea.

Adutor meus
 meus es. deus
Commovisti

I direxit in conspectu oculorum meorum.
In matutino interficiebam omnes pec-
catores terre: ut disperderem decurritate
domini omnes operantes iniquitatem. ^{Jubi}
_{o 17e}

Omnis
E:
A
A
orationem
meam: et
clamor meus
ad te ueniat.

Non auertat faciem tuam a me: in qua

Iudicabit orbem
populos in

Indeo factum
est chilum de

Locuti sunt

un
 scis
 sup
Sola dicta si
Memor ero ra
Ecce alienigen
 popl's ethiopi
Nunqd syon
 tui est mea & n

matrem
 hertu
 populo
Facta est
Mare u
 sus est re
Montes
 colles sic
Quid e
 iordanis
Montes
 les sicut
A facie dñi
Qui conue

eg
M
 m
 ye
 pe
T
 r
O
 on

on
 qu
I
 der
 hq
 m
I
 rep
I
 ut
B
I
 nla
 iud

qui
 vst
M
 et u
 obli
 gi
 ter

seculi:
Pehideri
 prepa
Iudic
 ut nor
 se hon
 y dño
 mee. ta
Qm e
 cum p
 retra:
Qm
 iustus
Dñs me
Oculi en

non eri
Innocer
 qua f
Libera
 tribula
 v dica r
 mea m
 sperans
Proba
 ure ren
Qm n

Vt canto
 dñe d's
 hte dñi
 meñu
Indit
 lera ut
 sto me
 refug
Qm f
 es tu:

Dñs solus
Dñs erigens
Dñs etiam
am suscitans
Regnans
in generatione

Audicium legum
Quam dilectum
super
Ama
odiu

Cultodit di
peccatores
Laudatio
& benedictio
eius in seculum
au
do

Non infir
bebit: nec
Beneplacitum
eius: & misericordiam
eius
Quoniam confortans

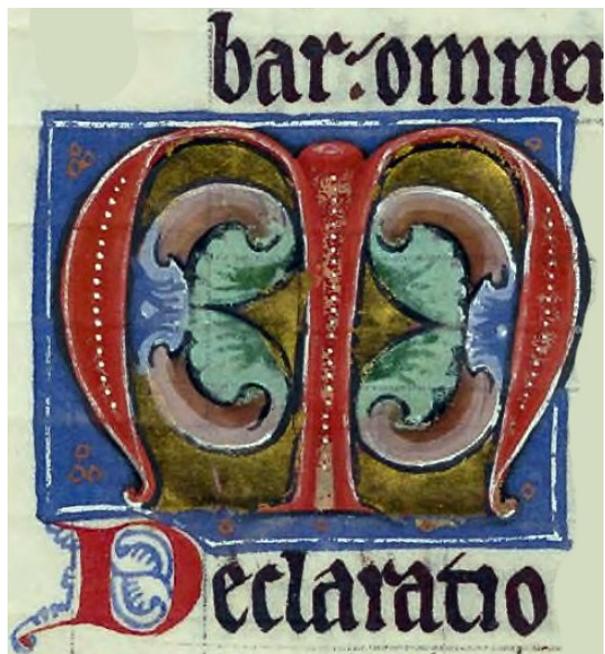
flavit spiritus
Qui annuntians
iustitias &
Non fecit
iudicia sua in
au
la
Laudate eum

Ad alligandos
et nobiles
Ut facias
gloria hec est
a
er
Laudate eum

In noctibus extollite manus uestras
 in sancta: & benedicite dominum.
Benedicat te dominus ex syon: qui
 fecit celum et terram. *ammmmmmm*
 laudate nomen domini: lau
 date serui dominū. **T**ñi
Qui statit in domo dñi: in atrijs domi dei

Nē de
salu
psequ
equando rapia
dum non ē. cui

uam bonu
hys qui rect
O ei autem

Exurge
urgam di
onfitebor
psallam
Quia magn
usq; ad n
Exaltare su

tuam into
mer fecund
ogitavi uia
meos intel
aratus sum
ut custodia
unel peccat

Letabor
qui inue

Ut cognoscant qā nom tibi
altissimus in om
viam dilecta tab
tua dñe uirtutū

